

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1So/35/2016
Identifikačné číslo spisu: 4015200607
Dátum vydania rozhodnutia: 26.09.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Igor Belko
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:4015200607.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Igora Belka a z členov Ing. JUDr. Miroslava Gavalca PhD. a JUDr. Mariána Trenčana, v právnej veci navrhovateľa: X. W., bytom W. XXXX, proti odporkyni: Sociálna poisťovňa, ústredie Bratislava, Ul. 29. augusta č. 8, o sumu invalidného dôchodku, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Nitre, č. k. 23Sd/215/2015-24 zo dňa 8.februára 2016, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Nitre, č. k. 23Sd/215/2015-24 zo dňa 8. februára 2016 v spojení s opravným uznesením č. k. 23Sd/215/2015-38 z 22. marca 2016 potvrdzuje.

Navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

Krajský súd v Nitre rozsudkom uvedeným vo výroku tohto rozsudku (v spojení s opravným uznesením z 22. marca 2016) potvrdil rozhodnutie č. XXX XXX XXXX X zo dňa 23. apríla 2015, ktorým odporkyňa podľa § 73, § 112 ods. 4 a 6 a § 82 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení znížila sumu invalidného dôchodku navrhovateľa od 4. júna 2015 na sumu 199,50 eur mesačne z dôvodu, že podľa posudku posudkového lekára sociálneho poistenia je pokles schopnosti navrhovateľa vykonávať zárobkovú činnosť od 16. 03. 2015 60 %.

Krajský súd tak rozhodol potom, čo dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie je v súlade so zákonom a vecne správne, pričom sa pri rozhodovaní opieral o posudky posudkových lekárov, ktorí na základe predložených odborných lekárskeho nálezov a vlastného vyšetrenia vyhodnotili, že navrhovateľov zdravotný stav je naďalej zhoršený na úroveň invalidity od 16. 03. 2015 s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 60 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Navrhovateľ v konaní o opravnom prostriedku predloženými listinnými dôkazmi nepreukázal, že jeho zdravotný stav odôvodňuje vyššiu mieru poklesu vykonávať zárobkovú činnosť v porovnaní so zdravou fyzickou osobou.

Proti rozsudku podal navrhovateľ včas odvolanie, v ktorom okrem iného namietal, že nemôže súhlasiť so závermi posudkových lekárov a teda aj prvostupňového súdu čo do „zlepšenia“ jeho zdravotného stavu. Existencia zhubného nádorového ochorenia so sebou nesie neustále riziko, že choroba plne prepukne a k zabezpečeniu minimalizácie ohrozenia zdravia je potrebná neustála kontrola a absolvovanie neustálych vyšetrení. Podľa jeho názoru zhubné nádorové ochorenie pôsobí na človeka okrem reálneho nebezpečenstva aj zo strany psychickej, kedy sa od človeka nedá požadovať, aby nežil ďalej už v strachu. Poukázal na to, že invalidný dôchodok, ktorý poberal ho mal finančne zabezpečiť z dôvodu jednak zníženia pracovnej schopnosti a jednak aby bol schopný si hrať náklady spojené s liečením. Z posudku vyplýva, že má v krvi evidentné onkomarkery, ktoré signalizujú existenciu a prítomnosť zhubného nádorového ochorenia, preto stabilizácia jeho zdravotného stavu i z pohľadu onkologického je vysoko nadľahčená a z jeho pohľadu sa nejedná o stav, ktorý by mu nejako umožňoval účasť na riadnom pracovnom pomere. Je zrejmé, že jeho zdravotný stav je stabilizovaný, ale nie je dobrý a nie je vyliečený. Označil za diskrimináciu voči iným osobám ktoré trpia inými nie život ohrozujúcimi ochoreniami (ako napr. pomočovanie a pod.), ktoré sú uznané za plne invalidné a naopak on, ktorý v prípade zhoršenia zdravotného stavu môže svojej chorobe podľahnúť a zomrieť, má stupeň invalidity znížený.

Navrhovateľ tiež namietal, že predložil súdu ďalšie nálezy a vyšetrenia ohľadne zdravotných problémov pohybového ústrojenstva, ktoré ani odporkyňa ani súd nebrali do úvahy.

Žiadal, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvého stupňa zrušil a rozhodol, že rozhodnutie odporkyne zruší v plnom rozsahu. Podľa jeho názoru účelom invalidity by okrem náhrady na zníženie spoločenského uplatnenia mala byť aj ochrana pred prípadným zhoršením zdravotného stavu a to posudzovaním aj do budúcnosti s prípadnými následkami pri zmene rozhodnutia.

Odporkyňa v písomnom vyjadrení k odvolaniu navrhovateľa uviedla, že dôvody uvedené v odvolaní nepovažuje za opodstatnené. Dokazovanie vo veciach sociálneho poistenia je zverené posudkovým lekárom sociálneho poistenia na účely súdneho i správneho konania. Navrhovateľ neuviedol žiadne nové skutočnosti, ktoré by spochybňovali úplnosť, objektivitu a presvedčivosť posudkov. Pochybnosti navrhovateľa o tom, že jeho zdravotný stav nebol v konaní správne posúdený, sú vyvolané len jeho subjektívnym presvedčením, čo nie je dôvod na spochybnenie správnosti skutkových zistení a záverov prijatých v konaní. Podľa odporkyne navrhovateľ v konaní nepreukázal, že by jeho zdravotný stav bol zhoršený v rozsahu odôvodňujúcom určenie vyššej miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Navrhovala preto rozhodnutie krajského súdu ako vecne správne potvrdiť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 250s OSP v spojení s § 10 ods. 2 OSP) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, odvolanie prejednal bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 OSP a jednomyselne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z.) dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa nie je dôvodné. Rozsudok verejne vyhlásil dňa 26. septembra 2016 po tom, čo deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk najmenej päť dní vopred (§ 156 ods. 1 a 3 OSP).

Podľa § 70 ods. 1 zákona o sociálnom poistení „poistenec má nárok na invalidný dôchodok, ak sa stal invalidný, získal počet rokov dôchodkového poistenia uvedený v § 72 a ku dňu vzniku invalidity nespĺňa podmienky nároku na starobný dôchodok alebo mu nebol priznaný predčasný starobný dôchodok.“

Podľa § 71 zákona o sociálnom poistení je poistenec „invalidný, ak pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou“ (ods.1).

„Pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa posudzuje porovnaním telesnej schopnosti, duševnej schopnosti a zmyslovej schopnosti poistenca s dlhodobou nepriaznivým zdravotným stavom a

telesnej, duševnej a zmyslovej schopnosti zdravej fyzickej osoby“ (ods. 3).

„Pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa posudzuje na základe lekárskeho správ a údajov zdravotnej dokumentácie a komplexných vyšetrení a ich záverov“ (ods. 4).

V konaní o preskúmanie rozhodnutí odporkyne o dávkach dôchodkového poistenia, v rámci ktorých sa rozhoduje o invalidnom dôchodku (§ 70 zákona o sociálnom poistení), je nevyhnutnou požiadavkou dôsledne objasnený zdravotný stav žiadateľa o dávku z hľadiska určenia miery poklesu jeho schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť.

Vzhľadom na to, že posúdenie dlhodobosti nepriaznivého zdravotného stavu a jeho následkov na schopnosť občana vykonávať zárobkovú činnosť vyžaduje odborné lekárske znalosti, vo veciach sociálneho poistenia je dokazovanie v tomto smere zverené posudkovým lekárom sociálneho poistenia príslušnej pobočky resp. ústredia (§ 153 ods. 5 zákona o sociálnom poistení).

Podľa § 112 ods. 4 a 6 zákona o sociálnom poistení „výplata dávky sa zastaví, uvoľní alebo sa dávka vypláca v nižšej sume alebo vo vyššej sume, ak sa zmenia skutočnosti rozhodujúce na nárok na výplatu dávky“... „dávka sa odníme, zníži alebo jej výplata sa zastaví odo dňa nasledujúceho po dni, ktorým uplynulo obdobie, za ktoré sa dávka už vyplatila.“

Z obsahu pripojeného administratívneho spisu súd zistil, že zdravotný stav navrhovateľa bol posudzovaný dňa 16. marca 2015 na účely invalidného dôchodku na základe kontrolnej lekárskej prehliadky určenej na 2/2014, posudkovým lekárom sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočka Nitra. Posudkový lekár konštatoval, že navrhovateľ bol uznaný od 29.10.2012 za invalidného s mierou poklesu 80% pre zhubný nádor hrtana. Ochorenie bolo diagnostikované v januári 2012, kompletne onkologické vyšetrenie vrátane laryngoskopie a CT vyšetrenia je negatívne, ochorenie je v remisii. Menovaný sa viac rokov lieči pre vertebrogénne ťažkosti. Aktuálne v klinickom náleze je prítomná porucha dynamiky v driekovom úseku chrbtice, pozitívne napínavé manévry vľavo a obmedzená hybnosť v pravom členkovom kĺbe po zlomenine v minulosti. Zhodnotením zdravotného stavu, odborných nálezov a vyšetrení už miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť nie je 80%, ale je 60% aj s navýšením, 50% pre zhubné ochorenie po stabilizácii s navýšením o 10% pre ostatné ochorenia s dátumom zmeny dňom posúdenia, 16. marca 2015. Rozhodujúcim zdravotným postihnutím je zhubný nádor v oblasti hlavy a krku po stabilizácii zdravotného stavu zaradený do kapitoly VII, oddiel B, položka 9, písm. c), s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 50 %. S tým, že iné zdravotné postihnutia odôvodňujú navýšenie o 10%. Podľa výroku posudku navrhovateľ je invalidný podľa § 71 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení, lebo pre dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou, miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v percentách nie je už 80% ale je 60%.

Dňa 23. apríla 2015 vydala odporkyňa rozhodnutie č. XXX XXX XXXX, ktorým podľa § 73, § 112 ods. 4 a 6 a § 82 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení znížila suma invalidného dôchodku navrhovateľa od 4. júna 2015 na sumu 199,50 eur mesačne s odkazom na predmetný posudok, podľa ktorého je pokles schopnosti navrhovateľa vykonávať zárobkovú činnosť od 16. 03. 2015 60 %.

Na základe navrhovateľom podaného opravného prostriedku proti tomuto rozhodnutiu bol zdravotný stav navrhovateľa opätovne posudzovaný dňa 27. mája 2015 posudkovým lekárom sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočka Nitra, ktorý nezistil dôvod na zmenu posudku a následne dňa 24. júna 2015 posudkovým lekárom sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, ústredie, vysunuté pracovisko v Nitre, ktorý po vyšetrení navrhovateľa ako aj z predložených lekárskeho nálezov konštatoval, že navrhovateľ trpí na onkologické ochorenie hrtana, ktoré je t. č. stabilizované bez známkov metastáz alebo recidívy. Prítomná je mierna elevácia onkomarkerov, ktorá v súčasnosti nevyžaduje radikálnu liečbu. Z toho dôvodu miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť už nie je 80 %, ale je 50 %. Na ostatné zdravotné poruchy je táto miera navýšená o 10 % na výslednú mieru 60 % s tým, že dátum zmeny je

možné určiť na 16. 03. 2015.

Potom čo navrhovateľ dodatočne predložil nové lekárske nálezy bol jeho zdravotný stav na základe dožiadania súdu opätovne posudzovaný dňa 4. decembra 2015 posudkovým lekárom sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, ústredie, vysunuté pracovisko v Nitre, ktorý po vyhodnotení novších nálezov z ortopedického vyšetrenia z 12.10.2015 a ORL vyšetrenia z 20.10.2015 konštatoval, že ortopedický nález potvrdzuje poruchy pohybového ústrojenstva vyžadujúce preliečenie a ORL nález je dlhodobostabilizovaný; oba nemajú vplyv na stanovenú mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, ktorá je v súčasnosti 60% aj s navýšením.

Krajský súd následne vydal napadnutý rozsudok, ktorým rozhodnutie odporkyne zo dňa 23. apríla 2015 potvrdil.

Vychádzajúc z uvedeného neboli pochybnosti o aké dôkazné prostriedky odporkyňa oprela svoje rozhodnutie a odvolací súd zhodne s názorom krajského súdu dospel k záveru, že odporkyňa riadne vyhodnotila dokazovanie, ktoré vyústilo v správne zistený skutkový stav, z ktorého odporkyňa vychádzala pri svojom rozhodovaní. Ani odvolací súd nezistil v rozsahu podaného odvolania také pochybenia napadnutého rozhodnutia odporkyne, resp. konania, ktoré mu predchádzalo, ktoré by odôvodňovali jeho zrušenie, preto pokiaľ sa krajský súd stotožnil s jej právnym záverom, považoval tento jeho názor odvolací súd za správny.

Všetky navrhovateľom v správnom konaní predložené lekárske správy (špecifikované v samotných posudkoch) boli zohľadnené posudkovými lekármi a podľa názoru odvolacieho súdu nepredstavujú dôkazy, ktoré by nasvedčovali existencii skutočností, ktorými by sa posudkoví lekári sociálneho poistenia neboli zaoberali, resp. ktoré by nasvedčovali inému rozsahu zdravotného poškodenia u navrhovateľa, ako bol v čase rozhodovania odporkyne ustálený (§ 250i O.s.p.) alebo by inak prijatý záver spochybňovali. Odvolací súd zdôrazňuje, že v konaní predložené posudky posudkových lekárov sú z hľadiska skutkového úplné, dostatočne podložené odbornými vyšetreniami a nálezmi nezávislých odborníkov, ako aj zdravotnou dokumentáciou, sú bez nejasností a vnútorných rozporov vo svojich záveroch. Pochybnosti navrhovateľa o tom, že jeho zdravotný stav nebol v konaní správne posúdený, súd považoval za nedôvodné, vyvolané len jeho subjektívnym presvedčením, čo však nezakladá relevantný dôvod na spochybnenie správnosti skutkových zistení a záverov prijatých v konaní. Nebol preto v tomto štádiu konania daný dôvod na ďalšie dokazovanie.

Zdravotný stav navrhovateľa bol v konaní posudzovaný rôznymi posudkovými lekármi, ktorí dostatočne zrozumiteľne a presvedčivo vysvetlili závery, ku ktorým dospeli pokiaľ ide o rozhodujúce zdravotné postihnutie i percentuálnu mieru poklesu jeho schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v aktuálnom čase. Odvolací súd nemá pochybnosti o správnosti týchto záverov, nakoľko tieto posudky sú zrozumiteľné, logické a bez rozporov.

V tejto súvislosti treba zdôrazniť, že súd prvého stupňa (potom, čo navrhovateľ v čase posudzovania jeho zdravotného stavu pred posudkovým lekárom v zmysle poučenia opakovane prehlásil, že predložil všetky odborné lekárske nálezy a iné lekárske správy nemá a aj napriek tomu v priebehu súdneho preskúmavacieho konania predkladal ďalšie lekárske správy a nálezy) poskytol navrhovateľovi podľa názoru odvolacieho súdu dostatok možností dokladovať svoj zdravotný stav a na základe jeho pokynov (potom, čo bol zdravotný stav navrhovateľa už predtým dvakrát posudzovaný v správnom konaní) nariadil ho v priebehu súdneho konania opätovne posúdiť (aj vzhľadom na nález z ortopedického vyšetrenia z 12.10.2015 a ORL vyšetrenia z 28.10.2015), preto jeho námietky vytykajúce nedostatočne zistený skutkový stav resp., že nálezy týkajúce sa pohybového ústrojenstva neboli zohľadnené, neboli opodstatnené a preto ani spôsobilé spochybniť závery, ku ktorým súd prvého stupňa dospel a náležite obsažným a presvedčivým spôsobom uviedol v odôvodnení svojho rozhodnutia. Odvolací súd pripomína, že nemožno považovať za porušenie práva navrhovateľa skutočnosť, ak súd prvého stupňa neodôvodnil svoje rozhodnutia podľa jeho predstáv.

Odvolací súd nepovažoval za dôvodnú ani námietku navrhovateľa vytykajúcu diskriminačný postup odporkyne v jeho prípade vzhľadom na to, že svoje tvrdenia nekonkretizoval skutočnosťami, ktoré by nasvedčovali tomu, že by sa kritériá uvedené v citovaných ustanoveniach a aplikované aj v jeho prípade neuplatňovali v druhovo rovnakých konaniach generálne, preto nemožno za daných okolností hovoriť o mimoriadnom pre navrhovateľa nepriaznivom zaobchádzaní predstavujúcom diskrimináciu.

Lekárska posudková činnosť dôchodkového poistenia v zmysle ust. § 153 ods. 3 písm. a/ zákona o sociálnom poistení zahŕňa posudzovanie dlhodobého nepriaznivého zdravotného stavu a pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, čo zodpovedá prijatému záveru posudkových lekárov. Navrhovateľ ani neskoršími predloženými listinnými dôkazmi (fotokópie lekárskeho správ z februára, marca a mája 2015) nespochybnil, že jeho zdravotný stav v čase jeho posudzovania a vydania napadnutého rozhodnutia neodôvodňoval vyššiu ako ustálenú mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť podľa klasifikácie percentuálnej miery poklesu zárobkovej činnosti stanovenej v Prílohe č. 4 k zákonu č. 461/2003 Z.z. .

Pokiaľ by sa však zdravotný stav navrhovateľa podstatne zhoršil, resp. by došlo k inej zmene zdravotného stavu v dôsledku nových zdravotných postihnutí, môže navrhovateľ opätovne požiadať o preskúmanie miery poklesu schopnosti, alebo o zmenu rozhodujúceho postihnutia a stanovenia novej miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť.

Na základe uvedeného dospel odvolací súd k záveru, že krajský súd dôvodne považoval rozhodnutie odporkyne za vydané v súlade so zákonom a dôvodne odvolaniu navrhovateľa nevyhovel. O zákonnosti takéhoto postupu nemal pochybnosti ani Najvyšší súd Slovenskej republiky a preto jeho rozsudok ako vecne správny podľa § 219 O.s.p. potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 250k ods. 1 v spojení s § 250l ods. 2 a § 224 ods. 1 O.s.p. tak, že ich náhradu navrhovateľovi nepriznal, pretože v odvolacom konaní nebol úspešný.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok .